

Załącznik nr 5.

Tabela 1 Odniesienie do uwag zgłoszonych w trybie roboczym przez Ministra Klimatu i Środowiska do projektu Planu Gospodarki Odpadami Województwa Opolskiego złożonych w dniu 01.04.2026 r.

Lp.	Rozdział	Podrozdział	Punkt podrozdziału	Nr strony	Treść uwagi	Uzasadnienie uwagi	Sposób rozpatrzenia oraz uwzględnienia uwagi	Stanowisko MKiŚ	Sposób rozpatrzenia oraz uwzględnienia uwagi	Stanowisko MKiŚ	Sposób rozpatrzenia oraz uwzględnienia uwagi
2	-	-	-	Uwaga ogólna	Wobec art. 35 ust. 1 pkt 4 lit. a ustawy z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach należy w WPGO ująć informacje o rozwiązaniach dot. odpadów zawierających znaczne ilości surowców krytycznych, m.in. w zakresie: - Polityce Surowcowej Państwa - Rozporządzeniu Parlamentu Europejskiego oraz Rady UE w sprawie ustanowienia ram na potrzeby zapewnienia bezpiecznych i zrównoważonych dostaw surowców krytycznych (tzw. rozporządzenie UE dot. surowców krytycznych – Critical Raw Material Act - CRMA) - Rozwiązaniach oraz roli odpadów zawierających surowce krytyczne - Pozyskiwaniu surowców ze złóż antropogenicznych m.in. z hałd, zwałowisk odpadów i obiektów unieszkodliwiania odpadów wydobywczych. Rozdział 6 załącznika projekt planu zapobiegania powstawaniu odpadów należałoby zweryfikować wobec powyższego.	Działania ujęte w Polityce Surowcowej Państwa mają na celu zapewnienie bezpieczeństwa surowcowego kraju poprzez zagwarantowanie dostępu do niezbędnych surowców (krajowych oraz importowanych) zarówno obecnie, jak i w perspektywie wieloletniej, uwzględniającej zmieniające się potrzeby przyszłych pokoleń. Polityka Surowcowa Państwa zapewnia wsparcie działań w kierunku gospodarki o obiegu zamkniętym oraz porusza kwestię zapewnienia dostępu do surowców, również tych pochodzących z recyklingu tj. surowców wtórnych. Zgodnie z założeniami Strategii na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju, Polityka Surowcowa Państwa wspiera przejście do gospodarki o obiegu zamkniętym. Surowce krytyczne są to surowce niezbędne do skutecznego przeprowadzenia transformacji energetycznej i cyfrowej. Pomimo występowania złóż surowców krytycznych na terenie Polski czy też UE ich zasoby są bardzo ograniczone, a gospodarka Polski oraz UE opiera się głównie na imporcie takich surowców/półproduktów. Biorąc to pod uwagę coraz większe znaczenie ma odzysk surowców krytycznych w drodze recyklingu - surowców wtórnych np. ze zużytych baterii czy sprzętu elektronicznego. Intensyfikacja odzysku tych surowców może przyczynić się do zwiększenia bezpieczeństwa surowcowego Polski oraz UE a także przyczynić się do rozwoju w zakresie Gospodarki o obiegu zamkniętym. W maju 2024 roku weszło w życie Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego oraz Rady UE w sprawie ustanowienia ram na potrzeby zapewnienia	Uwzględniono. Zweryfikowano i uzupełniono rozdział 6 załącznika.	W załączniku nr 2 pt. „Program zapobiegania powstawaniu odpadów w województwie opolskim” dodano rozdział 6 - Określenie surowców krytycznych.” W dokumencie PGO poza tematem odzyskiwania surowców ze złóż antropogenicznych nadal brak jest informacji wskazanych w poprzedniej uwadze, tj. : - (...) informacji o rozwiązaniach dot. odpadów zawierających znaczne ilości surowców krytycznych, m.in. w zakresie: - Polityce Surowcowej Państwa - Rozporządzeniu Parlamentu Europejskiego oraz Rady UE w sprawie ustanowienia ram na potrzeby zapewnienia bezpiecznych i zrównoważonych dostaw surowców krytycznych (tzw. rozporządzenie UE dot. surowców krytycznych – Critical Raw Materials Act - CRMA) - Rozwiązaniach oraz roli odpadów zawierających surowce krytyczne. Proponuje się umieścić wskazane zapisy w rozdziale poświęconym surowcom krytycznym w dokumencie głównym PGO np. w rozdziale pn. „Rozwiązania/kierunki działań dotyczące odpadów zawierające znaczne ilości surowców krytycznych”. Bez zapisów w dokumencie głównym PGO temat surowców krytycznych jest ukryty w załączniku. Odnosnie treści w załączniku 2 str 18: Nie wskazano w dalszym ciągu rekomendowanych w PGO kierunków działań w zakresie odpadów zawierających znaczne ilości surowców krytycznych. W tekście proszę posługiwać się definicjami i informacjami ujętymi w : - Polityce Surowcowej Państwa 2050 oraz - Critical Raw Materials Act (CRMA) Aktualny tekst poza przeniesieniem do dokumentu PGO powinien zostać zrewidowany oraz zaktualizowany zgodnie z podanymi dokumentami. Poniższej przedstawiono natomiast najistotniejsze uwagi co do tekstu. „Surowcami krytycznymi (ang. Critical Raw Materials, dalej: CRM) określa się złoża kopalin, minerałów czy pierwiastków ziem rzadkich (...)” - Proszę o korektę.	Uwzględniono. W załączniku nr 2 skorygowano oraz uzupełniono brakujące informacje. W PGO dodano podrozdział 6.2.4., w którym przedstawiono kierunki działań dla odpadów krytycznych.	<ul style="list-style-type: none"> PGO str. 251: „Dokument określa m.in. listę działań mających na celu zapewnienie dostępu do surowców, w tym działań w zakresie postępowania z odpadami zawierającymi znaczne ilości surowców krytycznych.” - należałoby wprowadzić korektę. Polityka Surowcowa Państwa nie wskazuje bezpośrednio działań w zakresie postępowania z odpadami zawierającymi znaczne ilości surowców krytycznych. Pomyłono tutaj PSP z KPGO. Natomiast PSP wspiera pozyskiwanie surowców ze złóż antropogenicznych oraz rozwój gospodarki o obiegu zamkniętym PGO str. 251 oraz Załącznik 2 str.18: „Zarówno surowce krytyczne jak i strategiczne zdefiniowane są w Rozporządzeniu (...) Critical Raw Materials Act (CRMA), jako surowce (...)” – podana definicja odnosi się tylko do surowców krytycznych, dlatego należy wprowadzić korektę: np. „Zarówno surowce krytyczne jak i strategiczne zdefiniowane i określone są w Rozporządzeniu (...) Critical Raw Materials Act (CRMA). Za surowce krytyczne w UE uznaje się surowce, w tym występujące w postaci niepoddanej przeróbce, uzyskane na każdym etapie przeróbki oraz będące produktem ubocznym innych procesów wydobywania, przeróbki lub recyklingu, wymienione w załączniku II do wyżej wymienionego rozporządzenia”. Załącznik nr 2 str .19: „Kierunki działań ujęte w Polityce Surowcowej Państwa w zakresie postępowania z odpadami zawierającymi surowce krytyczne obejmują m.in.: - recykling i odzysk metali oraz pierwiastków krytycznych np. z 	Uwzględniono. Uzupełniono zapisy zgodnie z przesłanymi sugestiami

Lp.	Rozdział	Podrozdział	Punkt podrozdziału	Nr strony	Treść uwagi	Uzasadnienie uwagi	Sposób rozpatrzenia oraz uwzględnienia uwagi	Stanowisko MKiŚ	Sposób rozpatrzenia oraz uwzględnienia uwagi	Stanowisko MKiŚ	Sposób rozpatrzenia oraz uwzględnienia uwagi
						<p>bezpiecznych i zrównoważonych dostaw surowców krytycznych (tzw. rozporządzenie UE dot. surowców krytycznych – Critical Raw Material Act - CRMA), które wskazuje na obieg zamknięty w zakresie surowców krytycznych. Rozporządzenie CRMA w rozdziale 5 "Zrównoważoność" w Sekcji 1 "Obieg zamknięty" wskazuje m.in na :</p> <p>propagowanie zapobiegania powstawaniu odpadów oraz większego ponownego użycia i naprawiania produktów i komponentów o znacznym potencjale odzysku surowców krytycznych; zwiększenie skali zbierania, sortowania i przetwarzania odpadów o znacznym potencjale odzysku surowców krytycznych; zwiększenie wykorzystania wtórnych surowców krytycznych; zwiększenie dojrzałości technologicznej technologii recyklingu surowców krytycznych oraz propagowanie projektowania pod kątem obiegu zamkniętego; odzysk surowców krytycznych z odpadów wydobywczych.</p> <p>W tym samym rozdziale Rozporządzenie CRMA wskazuje również, że zapisy te można włączyć do nowych lub istniejących planów gospodarki odpadami i programów zapobiegania powstawaniu odpadów. Rola surowców krytycznych oraz Polityki Surowcowej Państwa została również podkreślona w Uchwale Nr 96 Rady Ministrów z dnia 12 czerwca 2023 r. w sprawie Krajowego planu gospodarki odpadami 2028 (KPGO), gdzie wskazano rolę Polityki Surowcowej Państwa w zakresie zabezpieczenia dostępu do surowców, wsparcia gospodarki obiegu zamkniętego oraz podkreślono rolę surowców krytycznych. W KPGO podano w jakich gałęziach przemysłu mogą znaleźć się surowce krytyczne oraz podano rekomendowane</p>		<p>Surowce krytyczne to nie złoża tylko surowce, a definicja zależy od tego czy mamy na myśli surowce krytyczne dla Polski czy UE. Zgodnie z przyjętą przez Radę Ministrów w dniu 1 marca 2022 roku Polityką Surowcową Państwa do 2050 roku (M.P. 2022 poz.371), surowce krytyczne dla polskiej gospodarki to takie, których możliwości pozyskania zarówno ze źródeł pierwotnych, jak i wtórnych są obciążone dużym ryzykiem, natomiast możliwości ich substytucji są niewielkie.</p> <p>„Komisja Europejska określiła w formie katalogu, wykaz surowców o wysokim znaczeniu dla gospodarki europejskiej i wysokim ryzyku związanym z ich podażą”</p> <p>-Proszę o korektę.</p> <p>Za surowce krytyczne w UE uznaje się surowce, w tym występujące w postaci niepoddanej przeróbce, uzyskane na każdym etapie przeróbki oraz będące produktem ubocznym innych procesów wydobywania, przeróbki lub recyklingu, wymienione w wykazie zamieszczonym w załączniku II do Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2024/1252 z dnia 11 kwietnia 2024 r. w sprawie ustanowienia ram na potrzeby zapewnienia bezpiecznych i zrównoważonych dostaw surowców krytycznych oraz zmiany rozporządzeń (UE) nr 168/2013, (UE) 2018/858, (UE) 2018/1724 i (UE) 2019/1020. – Critical Raw Materials Act (CRMA).</p> <p>- Należałoby również załączyć wykaz surowców strategicznych i krytycznych dla UE zgodnie z CRMA.</p> <p>„Istotnym elementem tego podejścia jest pozyskiwanie surowców krytycznych ze złóż antropogenicznych, określane jako urban mining”</p> <p>- Proszę o wykreślenie - „określane jako urban mining”</p> <p>- lepiej napisać po prostu „Istotnym elementem tego podejścia jest pozyskiwanie surowców krytycznych ze źródeł wtórnych tj. złóż antropogenicznych oraz recyklingu - surowców wtórnych”.</p> <p>„Krajowym dokumentem, który odnosi się do kwestii surowców krytycznych jest Polityka Surowcowa Państwa.”</p> <p>- Proszę o korektę.</p> <p>Polityka Surowcowa Państwa odnosi się do kwestii wszystkich surowców, w tym surowców krytycznych dla UE.</p> <p>„Kierunki działań w zakresie postępowania z odpadami</p>	<p>elektroodpadów, baterii, akumulatorów, katalizatorów samochodowych i odpadów przemysłowych,</p> <p>- stosowanie nowoczesnych technologii odzysku, np. hydrometalurgia, pirometalurgia i regeneracja materiałów,</p> <p>- selektywną zbiórkę i monitoring strumieni odpadów, co pozwala na lepsze planowanie odzysku i ograniczenie strat surowców,</p> <p>- wsparcie badań i innowacji nad odzyskiem surowców ze złóż antropogenicznych,</p> <p>- ograniczenie eksportu odpadów zawierających CRM, co zwiększa dostępność surowców w kraju i UE.”</p> <p>– w dokumencie Polityki Surowcowej Państwa nie ma wyżej wymienionych zapisów – PSP może jedynie wspierać wskazane kierunki, ale nie są one bezpośrednio ujęte w dokumencie, dlatego należałoby wprowadzić korektę tego zapisu. Powołując się na zapisy PSP 2050 można jedynie przywołać działania wynikające z celu szczegółowego 6 sformułowanego jako „Pozyskiwanie surowców ze złóż antropogenicznych oraz wspieranie rozwoju gospodarki o obiegu zamkniętym”, który zawiera następujące kierunki działań:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) Inwentaryzacja składowisk odpadów wydobywczych oraz ocena potencjalnych możliwości ich wykorzystania prowadzona przez państwową służbę geologiczną; 2) Budowa bazy wiedzy o źródłach surowców z odpadów, z odpowiednią ich klasyfikacją oraz wskazaniem kierunków ich wykorzystania; 3) Działania na rzecz rozwoju odzysku surowców z odpadów (w szczególności surowców strategicznych i krytycznych), w tym rozwoju technologii przetwórstwa takich odpadów. 		

Lp.	Rozdział	Podrozdział	Punkt podrozdziału	Nr strony	Treść uwagi	Uzasadnienie uwagi	Sposób rozpatrzenia oraz uwzględnienia uwagi	Stanowisko MKiŚ	Sposób rozpatrzenia oraz uwzględnienia uwagi	Stanowisko MKiŚ	Sposób rozpatrzenia oraz uwzględnienia uwagi	
						działania w zakresie odpadów zawierających znaczne ilości surowców krytycznych.		zawierającymi surowce krytyczne, wskazane w ww. dokumencie obejmują m.in.: <ul style="list-style-type: none"> • promowanie recyklingu i odzysku CRM z odpadów wytwarzanych, • wsparcie finansowe w zakresie opracowywania przez polskie przedsiębiorstwa nowych rozwiązań technologicznych (w tym procesowych) recyklingu zużytych baterii, • promowanie efektywnego odzysku energii w połączeniu z odzyskiem metali i soli z wybranych rodzajów odpadów, zawierających znaczne ilości surowców krytycznych, • ograniczenie wywożenia poza UE odpadów zawierających znaczne ilości CRM, • prowadzenie badań w zakresie możliwości pozyskania CRM ze złóż antropogenicznych.” - Wskazane kierunki działań nie dotyczą Polityki Surowcowej Państwa jak wskazano w przypisie i tekście - chodzi o KPGO 2028. Proszę o korektę. „Critical Raw Material Act” - Proszę o korektę Critical Raw Materials Act				
46	7	1	7	270-275	Należy zweryfikować przedstawione zapotrzebowanie na instalacje do termicznego przekształcania odpadów komunalnych i odpadów pochodzących z przetworzenia odpadów komunalnych i odpadów pochodzących z przetworzenia odpadów komunalnych.	Przedstawiona w podrozdziale 7.1.7 luka inwestycyjna w zakresie instalacji do termicznego przekształcania odpadów komunalnych i odpadów pochodzących z przetworzenia odpadów komunalnych opiera się na przyjętych założeniach dotyczących przetwarzania odpadów pochodzenia komunalnego w istniejących instalacjach a nie na rzeczywistych możliwościach przerobowych tych instalacji – nie można zatem uznać, że uwzględnione w obliczeniach moce tych instalacji stanowią urealnione moce przerobowe wszystkich istniejących instalacji dla odpadów z przetwarzania odpadów komunalnych z terenu województwa opolskiego. Dodatkowo w obliczeniach nie uwzględniono dodatkowych mocy tych instalacji wynikających z planowanych rozbudów lub modernizacji.	Częściowo uwzględnione. W podsumowaniu pkt 7.1.7 projektu WPGO wskazano przesłankę do budowy instalacji termicznego przekształcania odpadów, zaznaczając jednocześnie długotrwałość oraz wysoki stopień złożoności procesu inwestycyjnego, w tym m.in. trudności związane z uzyskaniem wymaganych decyzji administracyjnych i finansowania, a także znaczące ryzyko niezrealizowania wszystkich planowanych przedsięwzięć w deklarowanych terminach. Oznacza to, iż ujęcie instalacji w Planie Inwestycyjnym nie stanowi gwarancji jej faktycznej realizacji. Jak wskazano w rozdziale 7, województwo opolskie nie posiada żadnej instalacji dedykowanej termicznemu przekształcaniu odpadów komunalnych. Na jego terenie funkcjonuje jedna instalacja termicznego przekształcania odpadów obsługująca przede wszystkim odpady medyczne i weterynaryjne, a także dwie cementownie prowadzące współspalanie. Choć cementownie posiadają zezwolenia na współspalanie paliwa alternatywnego, mają główny cel w produkcji cementu, a nie w	Nie jest jasne, w jaki sposób częściowo uwzględniono uwagę - w tabeli 85 szacunki dot. mocy przerobowych instalacji do termicznego przekształcania odpadów nadal przedstawione są jako urealnione moce przerobowe wszystkich istniejących instalacji dla odpadów z przetwarzania odpadów komunalnych z terenu województwa opolskiego, a w obliczonych mocach tych instalacji nadal nie uwzględniono dodatkowych mocy wynikających z planowanej rozbudowy cementowni ODRA. W podsumowaniu podrozdziału 7.1.7 wskazano, że z przeprowadzonej analizy wynika, że luka inwestycyjna wśród instalacji do termicznego przekształcania odpadów komunalnych na terenie województwa opolskiego wynosi ok. 50 000 Mg. Nie wskazano natomiast, że w przypadku realizacji wszystkich planowanych inwestycji w kolejnych latach przepustowość instalacji będzie znacznie przekraczała potrzeby województwa, co również wynika z przeprowadzonej analizy. Należałoby zatem uzupełnić podsumowanie. W związku z wynikami analizy (jednoznacznie wskazującymi na możliwą nadwyżkę mocy instalacji do termicznego przekształcania odpadów) należałoby uzupełnić podsumowanie o informację o ryzyku	Uwzględniono. Uzupełniono podsumowanie podrozdziału 7.1.7. o stosowne zapisy.	W tabeli 85 szacunki dot. mocy przerobowych instalacji do termicznego przekształcania odpadów nadal przedstawione są jako urealnione moce przerobowe wszystkich istniejących instalacji dla odpadów z przetwarzania odpadów komunalnych z terenu województwa opolskiego, a w obliczonych mocach tych instalacji nadal nie uwzględniono dodatkowych mocy wynikających z planowanej rozbudowy cementowni ODRA. Prośba o poprawę tej tabeli.	Uwzględniono. Doprecyzowano zapisy w tabeli 85 oraz skorygowano opis dotyczący sposobu wyznaczenia zapotrzebowania na instalacje. Określono wpływ rozbudowy cementowni ODRA na bilans zapotrzebowania na instalacje.	

Lp.	Rozdział	Podrozdział	Punkt podrozdziału	Nr strony	Treść uwagi	Uzasadnienie uwagi	Sposób rozpatrzenia oraz uwzględnienia uwagi	Stanowisko MKiŚ	Sposób rozpatrzenia oraz uwzględnienia uwagi	Stanowisko MKiŚ	Sposób rozpatrzenia oraz uwzględnienia uwagi
							<p>nieuszkodliwianiu odpadów. Ich funkcjonowanie podlega limitom spalania odpadów a do przetwarzania przyjmują wyłącznie odpady o wysokich parametrach jakościowych, w związku z czym nie należy ich traktować jako kompleksowego ani pewnego rozwiązania dla gospodarki odpadami komunalnymi w regionie. Dodatkowo większa część strumienia odpadów unieszkodliwianych w opolskich cementowniach pochodzi spoza województwa co wskazuje, że znaczna część odpadów komunalnych powstających na jego terenie będzie wymagała zagospodarowania</p> <p>Marszałek Województwa jako organ administracji publicznej zobowiązany jest do równego traktowania wszystkich uczestników systemu gospodarki odpadami. Wykluczanie poszczególnych podmiotów bez wyraźnej podstawy prawnej pozostaje w sprzeczności z prawami przedsiębiorców jak i zasadami rozwoju firm. Należy również zaznaczyć, że planowane do realizacji instalacje ITPOK znajdują się obecnie na zaawansowanym etapie prac przygotowawczych, obejmujących działania formalnoprawne i organizacyjne związane z realizacją tych inwestycji.</p>	niezapewnienia wystarczającego strumienia odpadów niezbędnego do efektywnego funkcjonowania planowanych instalacji.			
49	-	-	-	Uwaga ogólna do załącznika 4	<p>1. błędne wskazanie na str. 51 liczby złóż</p> <p>2. błędna wartość na str. 52 zasobów bilansowych dla piasków i żwirów - powinno być 1500941, zamiast 100941;</p> <p>3. błędna tabela na str. 53 dla węgla brunatnego - wartość 410 to zasoby pozabilansowe, a nie zasoby przemysłowe.</p>	<p>Wartości podane w WPGO w załączniku 4 są odmienne od faktycznych danych dostępnych w bilansie zasobów złóż i kopalni. Błędne wskazanie złóż surowców może prowadzić do dystrybucji nieprawdziwych informacji.</p>	<p>Uwzględniono. Skorygowano dane.</p>	<p>Uwaga do załącznika 4 Rozdział 4.7. Budowa geologiczna i zasoby złóż kopalni (str. 52, tabela 35): ww. tabela dotyczy piasków kwarcowych DO PRODUKCJI BETONÓW KOMÓRKOWYCH. Pominięto natomiast piaski kwarcowe do produkcji cegły wapiennej (źródło: Bilans Zasobów Kopalni w Polsce wg stanu na 31 grudnia 2023 r., str. 419). Pominięto również złoża wapieni i margli dla przemysłu wapienniczego (źródło: Bilans Zasobów Kopalni w Polsce wg stanu na 31 grudnia 2023 r., str. 496).</p>	<p>Uwzględniono. Uzupelniono dane.</p>	<p>• Załącznik 4 str. 51, tabela nr 31 W wierszu dotyczącym złóż dolomitów i wapieni wskazano błędną ilość zasobów przemysłowych (jest 43 354,65, a powinno być 46 354,65 tys. t).</p> <p>• Załącznik 4 str. 52, tabela nr 35 Zasoby przemysłowe dla piasków kwarcowych powinny wynosić 1 379,01 a wydobyte 6,58 (tj. pominięto te wartości w przypadku piasków kwarcowych do produkcji cegły wapiennej). Jednostka w tabeli powinna być podana w tys. m3.</p>	<p>Uwzględniono. Skorygowano zapisy zgodnie z sugestią.</p>